

յազդիտական ամբիոններին նպաստելու համար պահում են 3 թոշակաւոր սաներ եւ մի աշխատակից՝ զբաղարանում: Վերջին կիսամեակում պրոֆ. Օրբելին հրաւիրած է համալսարանում դասաւանդելու հայ արեւստի պատմութիւնը:

Բացի այդ, Մեկքոնեան Գանձնաժողովը ձեռնարկել է հանրային մատենադարանի կառուցման համալսարանական թաղամասում: Ծէնքի յատակադիծը կազմել է Ակադ. Ա. Թամանեանը: Ծէնքի առաջին մասը աւարտւելու է այս տարի եւ պարունակելու է մօտ 800, 000 գիրք: Այստեղ պէտք է կենտրոնացին ձեռագրերը եւ դիտական ու զեղարեստական հրատարակութիւնները: Ծէնքն ունենալու է մի մեծ ընթերցարան եւ առանձին սենեակներ՝ դիտահետազոտական աշխատանքների համար:

Մեկքոնեան Գանձնաժողովը արտասահմանից հաւաքում է Հայաստանին եւ կովկասին վերաբերող գիտական հրատարակութիւններ: Արդէն հաւաքած է մօտ 600 հատոր:

Մեկքոնեան Գանձնաժողովը Մարքսիգմի-Լենինիգմի Ինստիտուտի եւ Խորհրդային հանրագիտարանի հետ միասին կազմել է գիտական-հրատարակչական բաժնետիրական մի ընկերութիւն «Գիտհրատ» սնունդով եւ պատրաստում է հիմնել սեփական տպարան՝ գլխաւորապէս գիտական հրատարակութիւնների համար: Տպարանը գետեղւելու է կառուցող Հանրային Մատենադարանի շէնքում:

(«Խ. Ար.», մարտ):

ՀԱՐՏ. ԲՈՒՆԻԱԹԵԱՆԻ «ԳԱՌՆԻ»-Ն

Երեւանում Մեկքոնեան Գոնդի հրատարակութեամբ, լոյս է տեսել Ճարտ. Բունիաթեանի «Գառնի» մենագրութիւնը՝ Գառնի աւերակների մասին: Գրքը

քը լոյս է տեսել չքեղ հրատարակութեամբ, բաղմաթիւ նկարներով եւ հայերէն ու ռուսերէն ծանօթութիւններով: Գրքին կցւած է Փրանսերէն լեզուով մի վերջարան: Այս գործը Ճարտ. Բունիաթեանի բաղմամեայ աշխատանքի արդիւնքն է, որի մէջ մանրամասն ուսումնասիրւած են Գառնի ամրոցի եւ տաճարի աւերակները: Ճարտ. Բունիաթեանի գտնում է, որ աւերակների շրջանի յուշարձանների եւ մակադրութիւնների հետազայ ուսումնասիրութիւնը խոշոր նիւթ կը տրամադրէ հայ ճարտարապետական փուլերի վերլուծութեան եւ, առհասարակ, հայ ճարտարապետութեան զարգացման աստիճանների բնութման համար: («Խ. Ար.», մարտ):

ՊՐՈՓ. Լ. ՄԵԼԻՔՍԵԹԻԿԻ ԱՇԽԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Խմբագրութիւնն ստացել է մասնաւոր տեղեկութիւններ, Թիֆլիսի պետական համալսարանի ուսուցչապետ Լեւոն Մեկիքէթիքի հետեւեալ գիտական աշխատանքների մասին:

1.- Ծուռով լոյս է տեսնելու Մեկքոնեան Գոնդի հրատարակութեամբ չորս հատորնոց մի մենագրութիւն՝ «Վրաց Աղբիւրները Հայաստանի եւ Հայերի մասին», որի առաջին հատորը արդէն մամուլի տակ է, իսկ երկրորդը՝ յանձնրւած է տպագրութեան:

2.- Նոյն Գոնդի միջոցով պիտի հրատարակի «Նիւքիւր Հայ Գաղթականութեան համար Վրաստանում» արդէն գրւած-պատրաստ աշխատութիւնը: Հատորին իբրեւ յաւելած պիտի կցւի՝ «Հաւաքածոյ Հայկական Արձանագրութիւնների ժԲ - ԺԲ դարերի»:

3.- Պատրաստւում է Սայեաթ Նոփայի 60 հայերէն երգերի վրացերէն չափածոյ թարգմանութիւնը, որ լոյս է տեսնելու առանձին հատորով եւ պիտի ու-

նենայ յառաջարան, բառարան եւ մասնագրական նիւթերի ցանկ:

4.- Տպւում է վրացերէն մի ուսումնասիրութիւն Իոնա Խելաշվիլի ուղեւորութիւնից Սոմխեթի եւ Սայեաթ Նովայի մասին: Խելաշվիլի հաղորդած տեղեկութիւնները Սայեաթ Նովայի մասին դրւելու են մեր աշխատակից Յ. Զաւրեանի յօդածաշարքի մէջ «Վէճ»-ի մօտակայ համարում:

5.- Բացի այդ, Լ. Մեղիքեթեղը դանդաղան պարբերականներում տպել է վրացերէն, ռուսերէն եւ հայերէն լեզուներով դրւած յօդածներ հայագիտական եւ վրացագիտական նիւթերի մասին:

ՀԱՅԱԿԱՆ ՀԵՔՏԱԹՆԵՐ

Անցեալ տարւայ վերջը, Ռուսաստանում, "Academia" յայտնի հրատարակչականը լոյս է ընծայել «Հայկական Հեքսթեր» գրքի երկրորդ տպագրութիւնը: Հատորը զարգարւած է Մարտի Սարեանի նկարներով եւ պարունակում է 44 հեքսթ, որոնց ընտրութիւնն ու թարգմանութիւնը կատարել է Յակ. Խաչատրեանը: Հատորին կցւած է Մարիէտա Շահինեանի ընդարձակ յառաջաբանը: Պրոֆ. Ն. Պ. Անդրէյեւը գրել է մի վերջաբան, ուր համեմատութիւն է անում հայկական եւ արեւելեան ու եւրոպական հեքսթների միջեւ: Տպագրութիւնը մաքուր է եւ հաճելի տպւորութիւն է թողնում:

ԹԱԽՇԷ ԴԻԿՏԱՏՈՐ

1933թ. վերջը Մոսկւայում լոյս է տեսել ռուս գրող Լէոնիդ Գրոսմանի

մէկ վէպը՝ «Թաւշէ Դիկտատոր», որ նւերւած է Կոմս Մ. Լորիս-Մելիքեանի կեանքի եւ գործունէութեան վերջի, շրջանին, երբ կոմսը, իբրեւ Գերագոյն Դործադիր Յանձնախմբի նախագահ, ապա որպէս ներքին գործոց նախարար՝ փաստօրէն գլխաւորում էր ողջ Ռուսաստանի պետական գործերը: Վէպը կազմւած է խիստ միակողմանի եւ միտումնաւոր. Լորիս-Մելիքեանի հարազատ պատկերը չի տրւած: Նա ներկայացւած է իբրեւ խորամանկ, նենգ, խորդախ մի պալատական, որ շողորթութեամբ ու զանազան դաւադրով, գլխաւորապէս Ալեքսանդր Բ.-ի սիրուհւոյ (յետոյ կոչվ) միջոցով իրեն է եւնթարկել զոռամեալ ցարի կամքը եւ իր փառասիրական նպատակներն է հետապնդում: Լորիս-Մելիքեանի պետական բարենորոգչական ծրագրները պատկերացւած են բացասական գոյներով: Եւ ստացել է մի ծաղրանկար կամ պարստապիր ցարական Ռուսաստանի զարագլուխ ստեղծող պետական գործիչներից մէկի մասին:

ԿԱՐՆՈՅ ԱՇԽԱՐՀ

Ամերիկայի Կարնոյ Հայրենակցական Միութեան նախաձեռնութեամբ պատրաստութեան մէջ է «Կարնոյ Աշխարհ» հատորը, որ պարունակելու է Կարնոյ եւ շրջակայքի պատմութիւնը, բնական, տեղագրական, ազգագրական, տնտեսական, մշակութային վիճակը պատերազմի նախօրեակին: Հատորը պէտք է լինի պատկերազարդ: Այս գործին նիւթերով ու լուսանկարներով օգնել ուղղոյնները պէտք է ուղարկեն «Վէճ»-ի խմբագրութեան:

